

29-30 січня на базі комунального закладу освіти «Середня загальноосвітня школа № 5» Дніпропетровської міської ради відбувся II обласний тур конкурсу «Учитель року» у номінації «Українська мова та література»

Бельська Зоя Миколаївна – Чорнявщинська СЗШ Юр'ївського району;
 Бушенко Вікторія Анатоліївна – гімназія № 127 Кривого Рогу;
 Гиркало Людмила Володимирівна – СЗШ № 35 Дніпродзержинська;
 Дишора Наталія Олександрівна – СЗШ № 3 Синельникового;
 Дуб Любов Анатоліївна – Підгородненська СЗШ № 2 Дніпропетровського району;
 Каземір Світлана Миколаївна – гімназія № 3 Новомосковська;
 Науза Олена Григорівна – Ленінська СЗШ Апостолівського району;

У змаганнях взяли участь:

Михайлю Людмила Томашівна – Настасівська СЗШ Томаківського району;
 Наумова Юлія Олександрівна – СЗШ № 6 Орджонікідзе;
 Стороженко Наталія Петрівна – СЗШ № 20 Павлограда.
 На фінальному етапі Конкурсу вчителі змагалися у таких видах педагогічної діяльності:
 фрагмент уроку української мови чи літератури на тему, передбачену відповідними програмами Міністерства освіти і науки України (30 хвилин);
 самоаналіз уроку (5 хвилин);

захист підготовленого освітнього проекту (домашня заготовка, 10 хвилин).
 Переможцем визнана **Стороженко Наталія Петрівна**, яка має педагогічне звання «Старший учитель»; її педагогічний стаж роботи 20 років.

Лідія ПІСКОРСЬКА, голова оргкомітету,
Ніна ЛЕВУН, голова журі

14 лютого у Дніпропетровському обласному інституті післядипломної педагогічної освіти відбувся фінальний етап V МІЖНАРОДНОГО МОВНО-ЛІТЕРАТУРНОГО КОНКУРСУ ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

На фінішне змагання вийшло 26 учасників, яким на урочистому відкритті вручено дипломи I, II, III ступенів за перемогу в обласному етапі конкурсу. Переможців привітала голова журі Антоніна Антонівна Сергієнко, завідувач кафедри гуманітарної освіти, кандидат педагогічних наук. На творчість талановитої молоді надихнуло ліричне слово молодого письменника, члена Національної спілки письменників України Наталії Володимирівни Дев'ято.

Творчу атмосферу на урочистостях створювали самі учасники конкурсу. Найчисельніша команда переможців від міста Орджонікідзе (Валерія Кобякова, Ксенія Бугайова, Катерина Агашкова) підготувала літературно-музичну композицію на основі творів Великого Кобзаря. Одинадятикласник ліцею «Самара» Новомосковська Владислав Заска продекламував поезію Тараса Шевченка «Саїя. Глава 35». Переможці конкурсу із міста Марганця – Аліна Дяченко і Ярослав Єршомін підкорили слухачів своєю щирістю під час читання поезій. Та найбільше вразила присутніх на святі десятикласниця Лозуватської СЗШ № 1 Криворізького району Ірина Постольник, яка прочитала свій вірш на тему сучасних подій «Повертайся живим...».

Після урочистостей учасники конкурсу виконували завдання, з якими, сподіваємося, успішно справилися. Написані роботи були відправлені до Києва, для перевірки членами журі фінального етапу конкурсу. Будемо з нетерпінням чекати повідомлень про успіхи наших учнів.

31 листопада 2014 року до 10 лютого 2015 року тривав обласний етап XIV Всеукраїнського конкурсу учнівської творчості, присвячений Шевченківським дням, який відбувся під гаслом «ОБ'ЄДНАЙМОСЯ ЖЕ, БРАТИ МОЇ!»

До обласного оргкомітету Конкурсу надійшло 86 творчих доробків юних літераторів і 33 науково-дослідницькі роботи юних істориків із 34 регіонів області. Активну участь у номінаціях «Література», «Історія України та державотворення» взяли учні Дніпропетровська, Кривого Рогу, Марганця, Орджонікідзе, Першотравенська, Тернівки, Межівського, Царичанського, Новомосковського районів.

МІЖНАРОДНИЙ КОНКУРС З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ІМЕНІ ПЕТРА ЯЦИКА

15 січня 2015 року стало пам'ятним днем для багатьох учнів і вчителів Дніпропетровщини. Дніпропетровський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти зібрав у своєму святковому залі учасників фінального етапу XV Міжнародного конкурсу з української мови імені Петра Яцика, який відкрили учні шкіл міста Марганця під керівництвом керівника райметодоб'єднання вчителів української мови і літератури Л.П. Швець.

Нагороди від Ліги українських меценатів переможцям третього етапу обласного очного туру Міжнародного конкурсу учителям загальноосвітніх навчальних закладів вручали заступник начальника департаменту освіти і науки Л.А. Кравченко, перший проректор ДОШПО В.Г. Долгополій.

Серед 159 знавців мови – учні середніх загальноосвітніх навчальних закладів, професійно-технічних учи-

лиц, студенти вищих навчальних закладів I-IV рівнів акредитації. Допомога громадської ради при Дніпропетровській обласній державній адміністрації (голова Олексій Миколайович Лазько), залучення до проведення Конкурсу Міжнародної громадської організації «Інститут української мови і літератури імені Петра Яцика у Дніпропетровській області» сприяли утвердженню статусу української мови як державної, піднесенню її престижу, виявленню учасниками Конкурсу і широким загалом Дніпропетровщини поваги до мови свого народу.

За вагомий внесок у проведення Конкурсу оголошено подяки членам журі: Левун Ніні Віталіївні, кандидату філологічних наук, доценту Дніпропетровського національного університету імені Олеся Гончара; Піскорській Лідії Іванівні, завідувачу навчально-методичної лабораторії української мови і літератури та Шаховій Катерині Карпівні, старшому викладачу відділу початкової освіти ДОШПО; Подчеревній Людмилі Іванівні, методисту НМЦ ПТО Дніпропетровської області; Резниченко Тетяні Миколаївні, викладачу Дніпропетровського вищого професійного училища будівництва; Семановій Надії Іванівні, викладачу Дніпропетровського регіонального центру ПТО; Симчич Інні Аліківні, вчительку СЗШ № 4; Похвалітій

Свєнній Олегівні, вчительку СЗШ № 31; Ткаченко Меланії Іванівні, вчительку-методисту СЗШ № 78; Демченко Ма-

рині Анатоліївні, вчительку початкових класів СЗШ № 126; Дяченко Тетяні Володимирівні, вчительку-методисту СЗШ № 133; Ніколенко Валентині Василівні, вчительку-методисту СЗШ № 143, Дніпропетровська; Швець Ларисі Петрівні, вчительку-методисту Марганецької гімназії Марганецької міської ради; Онищенко Валентині Олександрівні, вчительку-методисту Царичанської СЗШ Царичанського району; Кайданній Альоні Юріївні, вчительку НВК № 13 Дніпродзержинська; Кириченко Валентині Іванівні, заступниці директора Ювілейної початкової ЗШ № 2 Дніпропетровського району.

Номінація «ХІМІЯ»

3-5 лютого на базі навчально-виховного комплексу № 111 Дніпропетровська (директор – Людмила Володимирівна Ткачук, вчитель хімії, учасник обласного конкурсу 1996 року) відбувся фінальний етап обласного туру Всеукраїнського конкурсу «Учитель року – 2015» у номінації «Хімія», що передбачав такі конкурсні випробування: «Урок», «Самоаналіз уроку», «Творче завдання» (підготовка та втілення освітнього проекту).

Теми уроків з хімії: 7 клас. Закон збереження маси речовин. Хімічні рівняння. **8 клас.** Генетичні зв'язки між класами неорганічних сполук. **9 клас.** Хімічні властивості алканів. **10 клас.** Лужні, лужноземельні елементи і Магній. Фізичні та хімічні властивості простих речовин. Основний характер оксидів і гідроксидів лужних, лужноземельних елементів та Магнію, біологічна роль елементів. **11 клас.** Карбонові кислоти. Естери. Жири. Мило.

У фіналі обласного туру взяли участь: Наталія Василівна Сердюк, старший вчитель, вчитель хімії, заступник директора

Верхівцевської СЗШ Верхньодніпровського району; Людмила Петрівна Шевченко, вчитель хімії СЗШ № 5 Синельникового; Наталія Аркадіївна Фурман, вчитель хімії та біології вищої категорії Червонотоківської СЗШ Апостолівського району; Людмила Анатоліївна Лесична, вчитель хімії та біології Верхньодніпровського НВК «Середня загальноосвітня школа № 1 – дошкільний навчальний заклад» Верхньодніпровського району; Світлана Вікторівна Христинич, вчитель-методист, вихователь-методист КЗО «Загальноосвітня санаторна школа-інтернат № 3» Дніпропетровської обласної ради.

Лауреатами конкурсу стали: Наталія Олегівна Бондаренко, вчитель хімії та біології, вчитель-методист Центрально-міського ліцею Кривого Рогу; Ліна Юрївна Марченко, вчитель хімії вищої категорії СЗШ № 5 Павлограда.

Переможець змагань – **Ольга Володимирівна Рогожнікова** – вчитель хімії та біології вищої категорії СЗШ № 69 Індустріального району Дніпропетровська.

Вона має вищу кваліфікаційну категорію, завідує кабінетом хімії, керує шкільним методичним об'єднанням. Є наставником молодих вчителів і класним керівником 11-А класу. Впроваджує інформаційно-комунікаційні технології навчання. Педагогічне кредо переможниці конкурсу: «Щоб дійти до мети, треба перш за все йти».

В інформаційній картці вона написала: «Я – вчитель! Уже понад 19 років отримую величезне задоволення від можливості спілкуватися з дітьми, навчати, вчитись самій. На жаль, для багатьох моїх однолітків хімія залишилась незрозумілим і складним предметом...

Спробую зробити все можливе, щоб і за 20 років спогади моїх учнів, пов'язані з хімією, були тільки приємними (якщо вони будуть залюблені в цю науку так само, як і я, щоб пов'язати з нею своє життя)!

Сподіваюсь, що мій досвід, кваліфікація і величезна любов до предмета будуть цьому сприятимуть!

Рада вітати Вас на своєму блозі <http://rogozhnikova-ov.livejournal.com/>.

О.В. Рогожнікова представлятиме Дніпропетровщину на Всеукраїнському етапі змагань, що відбудеться у вересні в Києві.

Людмила ЗЛАМАНЮК,
кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри природничої освіти, методист з хімії ДОШПО

Для дослідження я обрала паралельні класи. У класах, де предмет викладається за стандартною програмою, навчання відбувається з використанням традиційних методів подання інформації. У класах, де хімія вивчається за програмою «Росток», матеріал викладався із застосуванням ІКТ.

Систематично використовувались презентації, відеофрагменти дослідів, об'єктів виробництва; застосовувались можливості спілкування в мережі Інтернет (надання допомоги, пошук інформації, домашні завдання, он-лайн тестування, Інтернет олімпіади тощо).

1. При виконанні лабораторної роботи № 3 «Хімічні реакції та їхні ознаки» в 7-му класі показую відеофрагменти хімічних реакцій, які неможливо провести на уроці, наприклад, «Отримання літій хлориду», «Кольорове хімічне полум'я», «Хімічний світлофор» (<http://rogozhnikova-ov.livejournal.com/1676.html>).

2. Урок-семинар «Значення води і розчинів у народному господарстві. Питна вода. Охорона водою від забруднень» у 7-му класі проводжу з використанням мультимедійної дошки.

3. Урок на тему «Кристалічні ратки. Атомні, молекулярні, іонні кристали» у 8-му класі супроводжую показом презентації.

4. Під час уроку на тему «Якісні реакції на іони лужноземельних металів» у 8-му класі використовую можливості віртуальної лабораторії.

5. При вивченні теми «Природні джерела вуглеводнів. Основні процеси переробки нафти. Коксування вугілля» пропоную дітям

ПЕДАГОГІЧНИЙ ДОСВІД ОЛЬГИ РОГОЖНІКОВОЇ

Оригінальність і новизна досвіду виявляється у зміні підходу до змісту, форми та методів навчання і ролі вчителя-предметника, розвитку умінь керувати пізнавальною діяльністю учнів задля досягнення позитивного результату навчання, використовуючи для цього ІКТ.

заздалегідь знайти необхідну інформацію (відеофрагменти) в мережі Інтернет і демонструю їх під час лабораторної роботи.

У класах зі стандартною програмою вивчення хімії більше уваги приділяється традиційним формам отримання інформації: самостійній роботі з підручником («виділи головне», «питання до тексту», «склади план»), поданню інформації вчителем (пояснення, ствердження).

1. При вивченні теми «Атоми, молекули, іони. Хімічні елементи, їхні назви і символи» (7 кл.) проводила групову роботу з пошуку, класифікації особливостей хімічних елементів з використанням Періодичної таблиці хімічних елементів Д.І. Менделєєва.

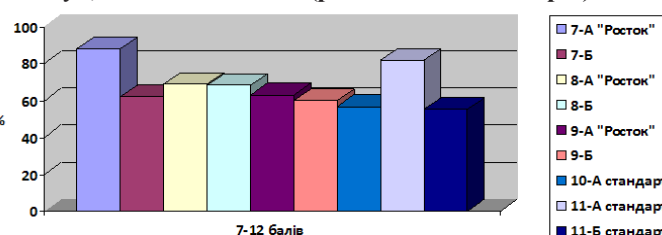
2. На уроці на тему «Оксиди в природі. Використання оксидів» (8 кл.) пропонувала самостійну роботу з підручником – складання схеми використання оксидів.

3. При вивченні теми «Структурні формули органічних речовин» (9 кл.) використовувала прийом «лови помилку» при роботі біля дошки. Пропонувала таку саме роботу, але в парах із використанням записів у зошиті.

4. При вивченні теми «Роль хімії у вирішенні продовольчої проблеми» (10 кл.)

після постановки проблемного питання учні у формі «мозкового штурму» пропонували шляхи вирішення проблеми, а потім порівнювали свої результати з текстом підручника. Результати дослідження підтвердили припущення, тому їх можна вважати доволі передбачуваними.

Якість знань (річна оцінка за 2014 рік):

Але водночас із перевагами використання ІКТ існують і певні складнощі. Наприклад: відсутність комп'ютера або доступу до мережі Інтернет у кабінеті чи в домашньому користуванні вчителя та учнів; суттєві затрати часу на підготовку та організацію навчання; необхідність використовувати різні технічні (комп'ютер, телевізор, мультимедійна дошка) і програмні ресурси.

ІКТ активно впливає на процес навчання, виховання не тільки учнів, а й вчителя, оскільки відбувається зміна схеми передавання знань і методів навчання.

Світ захоплень

У кожної людини має бути місце, де їй комфортно відпочивати, працювати, радіти, сумувати, де їй чекають і підтримують.

Для мене таким місцем 19 років поспіль є родина! Чоловік, донька, а тепер і син вміють мене підтримати, спонукають до дій, радіють моїм перемогам.

Після народження сина (так сталося, що додому мій малюк після передчасних пологів прийшов лише за 3 місяці) я, з благословення, почала вишивати ікони бісером.

А потім мене захопив скульптурний текстиль! Подивіться, що можна зробити зі звичайного капрону та синтепону.

НА ШЛЯХУ ДО ПЕРЕМОГИ

Я виграла! І місце!!!

Емоції, зворушення, нові зустрічі, чарівні діти НВК № 111 – так кількома словами можна охарактеризувати очний тур обласного етапу конкурсу «Учитель року – 2015».

Безліч цікавих знахідок та ідей, з якими учасники конкурсу і журі ознайомилися під час конкурсного етапу «Захист освітнього проекту», надихають на пошуки та саморозвиток!

Але найцікавішим і найемоційнішим було проведення уроку! Мені за жеребкуванням випав урок узагальнення і систематизації знань у 8 класі на тему «Генетичний зв'язок між основними класами неорганічних сполук».

Дзвоник. Початок уроку. І в цю мить зникає все, крім мене і дітей! Їхні очі, схвильовані рухи, прагнення підтримати і виявити себе. З цієї миті ми вже не помічаємо гостей, журі, представників оргкомітету... Тільки Ми і чарівна ХІМІЯ!

Чи може бути вища оцінка роботи вчителя, ніж слова вдячності від учнів після проведеного уроку?

– А в нас урок був 30 хвилин?

– Ні. 45.

– Спасибі, нам дуже сподобалось...

Дякую ВАМ, учні 8 класу, які прожили 45 хвилин

уроку зі мною на одному подиху!

Дякую ВАМ, члени журі, які побачили моє бажання і прагнення до більшого!

Дякую ВАМ, адміністрація школи – С.О. Фетисова, І.І. Ярکو, вчителі початкової та старшої школи, мої любі учні, рідні, близькі та знайомі, які вболівали за мене і раділи разом зі мною!

Вчителька моя...

У нашій школі № 69 багато гарних вчителів. Але я хочу сказати про Ольгу Володимирівну Рогожнікову. Вона чудова людина та класний керівник. Характер у нашої класної керівниці золотий. Вона дуже добра і чуйна! Якщо у когось з її учнів є проблеми, наприклад, з іншими предметами, вона не тільки посипчує, а й допоможе знайти вихід із будь-якої ситуації. Ольга Володимирівна дуже оптимістична людина. У неї завжди гарний настрій, і цим настроєм вона ділиться з нами. Напевно, я вперше зустрічаю людину з таким чудовим почуттям гумору. Доброта, чуйність, життєлюбність – ці якості нечасто зустрінеш у людей. У нашої вчительки є двоє дітей – красуня донька і непосида синочок.

Наш класний керівник усім дає раду, і у неї є ще час вести блог в Інтернеті, де вона розповідає про хімію і біологію.

Її люблять не тільки наш 11-А клас, а й вся школа.

Анастасія Свідунівч, 11 клас

Буває, що доля дитини визначена самою природою. І тоді вже не від батька-матері, а здебільшого від спеціалістів залежить, чи зможе дитина з деякими вадами в розвитку «вписатися» в оточуюче середовище, в суспільство. Ще Лев Виготський вчив: «Чим раніше надаватимемо такій дитині корекційно-педагогічну допомогу, тим ефективнішою вона буде, оскільки менше виявиться вторинних і третинних ознак, які ускладнюють її психологічний розвиток».

Здійснення цієї рекомендації і лежить в основі діяльності навчально-реабілітаційного центру. Його створено у 1998 році на базі спеціальної школи-інтернату № 2, і сьогодні це, так би мовити, перша ланка навчально-реабілітаційного комплексу для дітей з особливими освітніми потребами.

У закладі перебувають 80 дітей віком від трьох до дев'яти років з діагнозами: легка розумова відсталість, помірна розумова відсталість, затримка психічного розвитку, хвороба Дауна, ранній дитячий аутизм, з різними генетичними та соматичними порушеннями. Троє з них знаходяться під опікою та 25 дітей мають статус дітей з інвалідністю.

У нас є всі умови для розумового, психічного, фізичного і всебічного розвитку, реабілітації та соціальної адаптації дітей, для отримання вихованцями якісної дошкільної і початкової освіти та здобуття загальної і середньої освіти на рівні не нижчому від державних стандартів. Нетрадиційні методи психолого-педагогічної корекції для оптимізації навчально-виховного процесу; корекція пізнавальних можливостей дітей з використанням комп'ютерних програм сприяють розвитку природних позитивних нахилів, здібностей і обдарованості, творчого мислення, потреби і вміння самовдосконалюватися.

Серед педагогів є нагороджені нагрудними знаками «Відмінник освіти України», «Василь Сухомлинський», «Софія Русова», «А. Макаренко», Почесною грамотою Міністерства освіти і науки України, Почесною грамотою Кабінету Міністрів України. Один педагог – «Заслужений учитель УРСР», один – кандидат психологічних наук.

Педагогічний колектив користується Базовим компонентом, використовує програму «Дитина», «Соняшник», «Дитина у дошкільні роки», а також альтернативні програми та методики, рекомендовані Міністерством освіти і науки України.

Педагоги центру творчо опрацьовують інноваційні освітні технології, що спрямовані на розвиток пізнавальних процесів, активності, самостійності, творчих здібностей вихованців. Це елементи технології саморозвитку М. Монтессорі; розвитку творчої особистості (ТРВЗ) (технологія Г. Альтшуллера); елементи раннього розвитку Глена Домана; М. Зайцева; розробки програми «Виховувати любов'ю» за спадщиною В. Сухомлинського.

Методичний кабінет є справжнім осередком збереження педа-

Кривошея Світлана Петрівна, директор комунального закладу освіти «Дніпропетровський навчально-реабілітаційний центр «Колосок» Дніпропетровської області», вчитель вищої категорії, вчитель-методист, нагороджена нагрудними знаками «Відмінник освіти України», «Софія Русова» та Почесною грамотою Міністерства освіти і науки України, лауреат щорічної Премії Верховної Ради України.

«КОЛОСОК»

гогічних традицій навчального закладу, які склалися протягом багатьох років його існування; займається розробкою і втіленням у практику інноваційного змісту, форм і методики навчально-виховного та реабілітаційного процесу.

У закладі є шість кімнат відпочинку і десять навчальних кабінетів (логопедії, психології, дефектології). Національний комплекс оснащений необхідною кількістю меблів (відповідно до вікових особливостей кожної дитини, педагогічних і гігієнічних вимог), навчально-наочними посібниками, іграшками. Правильний підбір іграшок та ігрового матеріалу проводиться з урахуванням розвитку дітей з особливими потребами та спрямовує їх на активне вирішення ігрового завдання, спонукає до різних засобів його реалізації. Є у нас і кімната зі стаціонарною установкою для перегляду кінофільмів.

Медичний кабінет має відповідне обладнання і лікарські засоби.

У закладі створена сенсорна кімната – це потужний інструмент для розширення і розвитку світогляду, сенсорного та пізнавального розвитку. Кімната має обладнання для релаксації та психологічного розвантаження дітей. Велика кількість різного виду стимуляторів впливають на

органи зору, слуху, тактильні та вестибулярні рецептори. Вони чинять на психічний і емоційний стан дитини як заспокійливу, так і тонізуючу, відновлюючу дію. Заняття у сенсорній кімнаті стимулюють сенсорну чутливість та рухову активність, розвиток зорово-моторної координації дітей, розвивають загальну і дрібну моторику, покращують координацію рухів. Зменшується тривожний стан, знижується агресія, знімається м'язова та психоемоційна напруга. Підвищується психічна активність за рахунок стимулювання позитивних емоційних реакцій; розвиваються пам'ять, увага, інтелект. Розширюються кругозір і просторові уявлення, розвиваються мова, уява і творчі здібності дітей. У просторі сенсорної кімнати у дитини формується досвід стресостійкої поведінки, вона навчається саморегуляції. Усе це сприяє соціальній адаптації.

На заняттях в сенсорній кімнаті вдало поєднуються елементи кольоротерапії, музикотерапії, пісочної терапії, ігротерапії, казкотерапії; в ній легко проводити вправи на розрізнення емоційних станів, розвиток мімічних рухів, ігри і вправи на розвиток навиків спілкування, саморегуляції, розслаблення, зняття напруги, пальчикові ігри, тіньовий театр, вправи на дихання і багато іншого. Спільні ігри в такій казковій, комфортній обстановці допомагають розкритися, повірити в свої сили, проявити

кмітливість. Групові та підгрупові заняття добре підходять для дітей з проблемами соціальної адаптації.

Вчителі-дефектологи для посилення коригуючого впливу педагогічного процесу на розумовий розвиток застосовують принцип корекційної спрямованості, що цілісно впливає на змістові, діяльнісні, особистісні компоненти інтелекту в системній єдності дітей-олігофренів. Вони визначають причини і механізми порушень у розвитку кожної дитини з обмеженими можливостями; якісно і кількісно полегшують структуру дефекту; виправляють недоліки і скориговують вади до позитивних можливостей дитини; розробляють індивідуальні комплексні програми розвитку в умовах взаємодії педагогів психолого-медико-педагогічного консиліуму (логопед, психолог, вчитель, вихователь); здійснюють контроль над відповідністю програми навчання за реальними досягненнями і рівнем розвитку дитини; своєчасно допомагають при освоєнні програмного мінімуму змісту освіти; проводять індивідуальні, групові корекційні заняття з дітьми, які зазнають труднощі в оволодінні програмного матеріалу; консультують педагогів та батьків з проблем розвитку, навчання і виховання у відповідності з індивідуальними особливостями дитини.

Логопед займається порушеннями мови, їх подоланням і запобіганням засобами корекційного навчання і виховання. Широко поширена думка про те, що логопеди лише «ставлять» звуки, тобто виправляють неправильну вимову. Це не зовсім так. Глобальною метою логопедичної дії є розвиток всієї мовної системи в цілому: розвиток загальної мовної активності, дихання і просодики, звукової та граматичної сторони мови, навчання навикам словотворення і словозміни, загальної, дрібної психомоторики, артикуляції, розвиток зв'язної мови і, нарешті, корекція вимови, а також накопичення словника, розвиток фізичного і мовного слуху. В ході роботи вирішуються ряд додаткових завдань: розвиток психічних процесів (увага, пам'ять, сприйняття, мислення), просторового орієнтування, формування елементарних учбових навиків (уміти уважно слухати вчителя, цілеспрямовано і терпляче виконувати поставлене завдання, адекватно оцінювати результат своєї роботи і виправляти помилки), формування передумов навчання грамоті (навчання звуковому аналізу та синтезу слів, знайомство з поняттями «Звук, слово, речення», профілактика порушень письма і читання).

Логопеди нашого центру усувають такі мовні порушення, як алалія, афонія, дистонія, браділалія, тахілалія, заїкання, діслалія, ринолалія, дизартрія, ФФНМ, ЗНМ, СНМ, ЛГНМ.

Для повноцінного фізичного розвитку дітей у закладі проводиться **фізкультурно-оздоровча робота** (ранкова гімнастика, гімнастика після денного сну, фізкультурні хвилини, паузи, загартувальні процедури), організація рухової активності у повсякденному житті (рухливі ігри, фізичні вправи на прогулянках, фізкультурні свята і розваги, самостійна рухова діяльність, дні та тижні здоров'я, індивідуальна робота з фізичного виховання).

Заняття з лікувальної фізкультури – це цілеспрямована та унормована форма організованої навчально-пізнавальної діяльності, що має на меті оптимізацію рухового режиму, формування та закріплення рухових умінь і навичок, розвиток фізичних якостей, надання дітям спеціальних знань з фізичної культури. Кімната ЛФК обладнана спортивним тренажерним комплексом.

Музично-естетичне виховання в закладі допомагає дитині ще у дошкільному віці зробити перші кроки у безмежному, складному і загадковому світі. За словами Януша Корчака, вона прагне створити у ньому свій світ дитинства, добра і краси, своєрідний мікрокосм реального світу.

Педагоги центру допомагають дітям сприймати і розуміти прекрасне: красу поезії, музики, живопису, а через мистецтво глибше усвідомити все, що її оточує: природу, предмети, працю людини і її

духовні надбання. Краса нерозривна з добротою, вона обдаровує життя, надихає людину на добрі справи. Використовуються вправи на засвоєння основних рухів (крок, біг, стрибки та їхні різновиди) та на розвиток окремих груп м'язів та рухливості суглобів (загально розвиваючі вправи), для підвищення якості виконання рухів, які допомагають їм орієнтуватися у просторі, танцювальні та плясові рухи; вправи на активізацію уваги, розвиток дрібної моторики та на формування музично-ритмічного чуття (таночки: парні зі співаками, хороводи, сюжетні, національні тощо). **Музична зала** оснащена музичними інструментами, технічними засобами. **У костюмерній** є достатня кількість костюмів для проведення дитячих свят. «Все прекрасне, що існує в навколишньому світі і створене людиною для інших людей, повин-

но доторкнутися до серця дитини і облагородити його», – писав Василь Сухомлинський.

У 2013 році заклад відзначив своє 15-ти річчя.

Центр неодноразово був нагороджений Почесними грамотами та дипломами. Авторський колектив педагогів – переможець Всеукраїнського конкурсу «Лабораторія творчих проектів» за серію ігрових та бінарних занять. У блік-конкурсі «Розквітай дитячий садок» – став кращим у номінаціях

«Малютко здоров'ятко» і «За дверима кабінету завідувачої» за кращий річний план роботи. Центр – Дипломант обласного фестивалю дитячої творчості «Повір у себе» за кращу виставку та номер художньої самодіяльності. У 2010 році центр отримав почесне звання «Флагмени освіти і науки України». У 2012 році заклад атестовано на відмінно з відзнакою.

У 2013 році на базі закладу проведено Всеукраїнський науково-практичний семінар «Людино-творчий потенціал курсів духовно-морального спрямування» та обласний інформаційно-панорамний семінар для керівників освіти та органів місцевого самоврядування «Державна підтримка розвитку спеціальної дошкільної та початкової освіти в межах національної стратегії розвитку освіти в Україні на 2012-2021».

Із 2013 року НРЦ «Колосок» отримав статус експериментального навчального закладу всеукраїнського рівня (наказ МОН України № 1875 від 31.12.2013 р.) та працює над дослідно-експериментальним проектом: «Науково-методичні засади соціальної адаптації дітей з особливими освітніми потребами в умовах навчально-реабілітаційного центру». **У листопаді 2014 року** заклад звітував про завершення організаційно-підготовчого етапу дослідно-експериментальної роботи.

У 2014 році наші педагоги взяли участь у тематичному навчально-методичному семінарі «Специфіка дитячо-батьківських відносин у сім'ях, які виховують дитину із синдромом Дауна» (Всеукраїнська благодійна організація «Даун Синдром» в рамках благодійного проекту «Срібна монетка», Міністерство освіти і науки України); у науково-практичних on-line конференціях; Всеукраїнському навчально-практичному семінарі та вебнар-семінарах (Міністерство освіти і науки України, Інститут спеціальної педагогіки НАПН України, ДОМІПМІЦ).

Із січня 2015 року у закладі проводиться серія методичних годин (індивідуально-груповою формою роботи). Для обміну досвідом та підвищення педагогічної майстерності до закладу були запрошені делегації Дніпропетровського обласного навчально-реабілітаційного центру № 1 та Дніпропетровський обласного навчально-реабілітаційного центру «Горлиця». Вони відвідали заняття педагогів НРЦ «Колосок» і високо оцінили результати діяльності колективу.

На Дніпропетровщині ВЧИТЕЛІВ ФІЗКУЛЬТУРИ НАВЧАЮТЬ ПОЄДНУВАТИ ЗАНЯТТА СПОРТОМ ІЗ ПРОФІЛАКТИКОЮ СНІДУ СЕРЕД УЧНІВ

Роз'яснювати дітям правила профілактики ВІЛ/СНІДу під час спортивних занять пропонують фахівці, залучені Німецьким товариством міжнародного співробітництва GIZ. Учасниками триденного тренінгу стали 20 вчителів фізкультури з різних міст і районів Дніпропетровщини. Курс «Fair Play – Чесна гра. Профілактика ВІЛ і навчання життєвим навичкам через гру в футбол» складається з теоретичних і практичних навчань.

Як провести змістовний урок фізкультури з елементами лекцій з основ профілактики СНІДу, – педагоги можуть дізнатися з методичних посібників, розроблених GIZ. Воснові методики – використання рухливих ігор, найчастіше з елементами гри в футбол, а також спеціальні карточки та позначки.

Менеджер проекту «Fair Play – Чесна гра» Олена Рожкова впевнена, що таке поєднання допоможе ненав'язливо привчити дітей до здорового способу життя.

Учасники тренінгу також вбачають у проєкті корисні можливості. Учителька фізкультури з Павлограда Олена Сгорова каже, що така методика дозволить легше доносити інформацію до дітей: «Поки вони грають, їм легше сприймати інформацію, ніж, скажімо, під час лекцій за партами. Для нас, учителів, це можливість відкрити для себе нові інтерактивні проєкти».

Для того, аби уроки фізкультури за проєктом «Fair Play – Чесна гра» проходили цікавіше, Німецьке товариство міжнародного

співробітництва GIZ обіцяє видати школам-учасникам необхідний інвентар: м'ячі, фішки, спортивну форму та манішки для тренувань тощо.

Після завершення триденного семінару всім його слухачам видали спеціальні свідоцтва. Планується, що здобутий досвід підготовлені інструктори передаватимуть своїм колегам уже самостійно. Цей етап навчання заплановано на весняні та літні канікули.

Довідка. Меморандум про співпрацю з Німецьким товариством міжнародного співробітництва GIZ підписано у вересні 2014 року. За

умовами документу, протягом наступних двох років проєкт «Fair Play – Чесна гра. Профілактика ВІЛ та навчання життєвим навичкам через гру в футбол» буде впроваджуватися в навчальних закладах Дніпропетровщини. Німецька методика розрахована на школярів 12-17 років. Очікується, що до 2016 року ініціативою буде охоплено понад 200 шкіл.

На Всеукраїнських змаганнях зі скелелазіння дніпропетровські спортсмени здобули три золоті, одну срібну та чотири бронзові медалі

Завершився 2-й етап Всеукраїнських змагань зі скелелазіння в дисципліні болдерінг, що проходили у Києві. Дніпропетровську область представляли 16 спортсменів. Загалом участь у змаганнях взяли 128 спортсменів України.

Перемогу здобули вихованці КДЮСШ СК «Метеор»: золото дісталось Катерині Лехтер, Вікторії Білій і Марії Шомонко, срібна нагорода у Анастасії Тищенко, володарями ж бронзи стали Дмитро Лисенко, Анастасія Фісенко, Кирило Овсянников, Ліза Діміденко.

5 медалей на чемпіонаті України з бадмінтону

У Харкові за перемогу боролися 64 спортсмени, серед них 10 – з Дніпропетровщини. 4 вихованці Дніпропетровської ОШВСМ та СДЮШОР з бадмінтону імені Вавилова СК «Метеор» отримали 2 золоті, 1 срібну та 2 бронзові медалі.

На черзі у двох переможниць – Марії Улітіної і Наталії Войцех – перші Європейські ігри в Баку та відбір на Олімпійські ігри.

III місце на Чемпіонаті України серед юніорів з легкої атлетики

У змаганнях в м. Суми взяли участь близько 700 спортсменів з 25 регіонів України. У загальнокомандному заліку наша область, яку представляли 27 спортсменів, посіла III місце.

Естафетні команди дівчат і юнаків – II місце (4 х 400 м). **Перемоги дніпропетровських спортсменів Кубку світу з фехтування на шпагах**

У змаганнях у Ванкувері (Канада) з 13 по 15 лютого взяли участь 23 команди світу.

Команда України (Богдан Нікішин, Максим Хворост, Анастолій Герей, Дмитро Карюченко) спочатку обіграла збірну Аргентини (45:30), далі з перевагою в один бал переміг квіртет із США (39:38), а у півфіналі так само одним уколом вибила з боротьби діючих лідерів світового рейтингу – французів (31:30).

Із 23 команд, які брали участь у турнірі, сильнішими за українців стала лише Швейцарія, яка у фіналі перемогла наших хлопців з рахунком 45:41.

Учень обласної школи вищої спортивної майстерності Богдан Нікішин у складі збірної команди України посів II загальнокомандне місце.

Майже сотня студентів Дніпропетровщини

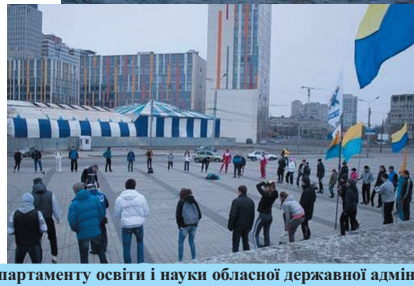
долучилися до акції

«ДЕНЬ ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ»

В останній день зими, 28 лютого у Дніпропетровську відбувся перший фестиваль «День здорового способу життя». Учасниками спортивного марафону стали близько ста студентів і школярів області. Ідея проведення акції належить Обласній молодіжній раді та Раді студентів Національного гірничого університету.

Спортивне свято розпочалося з пробіжки від Фестивального причалу до Монастирського острова. Вже на острові тренери провели для учасників марафону коротку зарядку та майстер-класи зі «Street Workout».

Завершилась акція купанням в Дніпрі. Як правильно занурюватися у холодну воду, – спортсменам-початківцям розказували інструктори Дніпропетровської федерації моржування.

За інформацією прес-сектора департаменту освіти і науки обласної державної адміністрації

ПРЕДМЕТНИЙ ТИЖДЕНЬ ШКОЛИ-ІНТЕРНАТУ

У КЗО «Загальноосвітня санаторна школа-інтернат № 3» Дніпропетровської обласної ради (директор Марина Іванівна Вашченко) відбувся тиждень з основ здоров'я. Він був насиченим, інтелектуальним, цікавим і складався із різних заходів. Його організатори – вчителька біології та основ здоров'я Алла Анатоліївна Шошева і вчителька хімії та основ здоров'я Світлана Вікторівна Христинч. Були задіяні учні 5-9 класів.

Для учнів початкових класів влаштували захід «Правила дорожні – знай, дитино кожного». Дітлах розглядали правила дорожнього руху, поведінки на вулиці, користування громадським транспортом; також відбулася демонстрація мультфільму про поведінку у надзвичайних ситуаціях в побуті. А потім діти закріпили свої знання під час виставки «Дорожні знаки».

Мистецьким заходом стала постановка екологічної п'єси. У казці «Пригоди Івана, чи три бажання коханої» взяли участь учні 7-х і 5-го класів. Учні проник-

лися ідеєю берегти і піклуватися про живі істоти, диких тварин. Виступи учасників агітбригади висловили заклик любити природу, турбуватися про екологію рідного краю.

На шкільному майданчику учні 9 класу провели гру-квест для учнів середньої школи під назвою «Школа здоров'ячка» (правила безпеки). Мета квесту – застосування правил поведінки в побуті у повсякденні. Учні успішно виконали поставлені практичні завдання і довели, що засвоїли теоретичний курс. Переможці отримали дипломи.

Окремий день було присвячено організації фіто-бару. Учні дізналися про секретні приготування й рецепти напоїв трав'яних та ягідних чаїв, мали можливість пригоститися й насолодитися їх смаковими властивостями, запашним ароматом. Діти дізналися про користь і вітамінний склад ягід і цілющих трав.

Олександра Якубенко, учениця 7 класу

Національно-патріотичне виховання: НОВА КОНЦЕПЦІЯ

Необхідно виховувати у дітей загальноукраїнське поняття патріотизму. На цьому під час «круглого столу», присвяченому обговоренню нового проекту концепції національно-патріотичного виховання дітей і молоді, наголосив директор Дніпропетровського ліцею з посиленою військово-фізичною підготовкою **Олександр Марусов**: «Проект концепції національно-патріотичного виховання дітей і молоді передбачає новий погляд на формування свідомості людини. Ми повинні асоціювати себе не з містом, не з

регіоном, а з державою Україна. Концепція не нав'язує нікому якогось безкомпромисного погляду на ті чи інші речі або події».

На думку очільника ліцею, для повномасштабної реалізації ідей концепції, після того як вона пройде необхідні етапи затвердження, необхідно буде «подолати прірву між середньою та вищою школами»: «У школі є специфічні предмети і незалежно від профілю школи всі учні вивчають «Захист Вітчизни» та охоплені спільною системою виховної роботи. Потім іде дуже великий розрив. Сьо-

годні, на жаль, вища та середня школи у цьому не поєдналися. У виші, коли людина обирає певну спеціалізацію, курс «Захист Вітчизни» не викладають».

Це один учасник «круглого столу», голова ради директорів шкіл Дніпропетровщини **Віктор Міхненко** наголосив, що громадське обговорення нового проекту концепції, перш за все, є можливістю визначити широкий спектр думок і зробити кінцевий варіант програми дієвим і прийнятним для мешканців різних областей: «На даному етапі триває обговорення у навчальних закладах. Освітянам різних областей цю програму не спустили, що називається, «згорі». Зараз у всіх, кого це дійсно цікавить, є можливість висловити свої думки та зауваження».

На думку експертів, запропонований проект концепції пропагує гуманістичні ідеї. Зокрема, йдеться про виховання та збереження особистості людини як ключової будь-якого навчального процесу. Також важливу роль пропонується приділяти самовихованню.

Йому минуло лише 19

22 січня трагічно обірвалося життя випускника Межівського професійно-технічного училища, військовослужбовця 25-ї повітряно-десантної бригади **Олега Сергійовича Кулиненка**, який загинув під час проведення антитерористичної операції на Сході країни під Авдіївкою (Донецька область).

Він був активним учасником громадського життя училища і групи, захоплювався комп'ютерними технологіями і спортом, вів здоровий спосіб життя, захоплювався пауерліфтингом. На спортивних змаганнях захищав честь навчального закладу, району, області.

Олег завжди мав свою думку, власні переконання, умів обстоювати їх. Саме тому, завдяки своїй принциповості, вирішив для себе, що повинен бути на передовій боротьби за цілісність і незалежність держави...

Він пішов з життя як справжній герой, патріот своєї Батьківщини!

3 лютого 2015 року на загальній лінійці учні, викладачі, майстри виробничого навчання згадали короткий, але яскравий життєвий шлях вихованця МПТУ, вшанували пам'ять Олега Кулиненка хвилиною мовчання. Молодь присвятила свої вірші пам'яті Олега.

Профтехосвіта Дніпропетровщини пишається своїм героєм!
Олена КУЦЕНКО, методист НМЦ ПТО

Протягом останнього часу в державі ведеться масштабна професійна і громадська полеміка щодо посилення якості підготовки резерву Збройних Сил України. Це питання вирішується через упровадження завдань і положень, викладених у Концепції допризовної підготовки і військово-патріотичного виховання молоді, затвердженої Указом Президента України від 29.10.2003 № 1227/2003 та Концепції національно-патріотичного виховання молоді, затвердженої Указом Президента України від 3.07.2008 № 616/2008. Механізм реалізації цих заходів, створений на початку періоду Незалежності України, занадто простий: наявність у навчальних програмах середньої школи предмета «Захист Вітчизни». Тим самим державне завдання обороноздатності країни, в частині підготовки мобілізаційного ресурсу, на перший погляд ніби виконане. З недавнього часу цей предмет входить до основних положень державного стандарту середньої освіти.

Проте, при вирішенні цього питання із самого початку закладені функціональні і структурні проблеми.

Критичні позиції є такі:

1. Які кваліфікаційні вимоги покладаються на учнів при вивченні предмета «Захист Вітчизни» і з ким вони погоджені.

Навчальна програма предмета, рекомендована МОН України (лист №1/11-6881 від 14.08.2009), у змісті навчального матеріалу та державних вимог містить вимоги до учнів, що не відповідають матеріально-технічному стану навчальної бази шкіл або є значно завищеними у порівнянні з навчальною початковою підготовкою в самих Збройних Силах, тобто кваліфікаційні вимоги щодо рівня теоретичних знань і практичних навичок учнів не погоджені між двома профільними міністерствами.

2. Геройко-патріотичне, військово-патріотичне, національно-патріотичне виховання чи навчальний процес предмета «Захист Вітчизни».

Існує певна принципова думка, що всі ці напрямки виховання в основному мають реалізовуватись за рахунок предмета «Захист Вітчизни». А тому, коли настає час вивчення цього предмета в 10-11-х класах, світогляд майбутнього захисника вже практично сформований, мотивація патріотизму юної особистості або закладена, або ні, бо одне з головних завдань виховання мало бути відкладене в очікуванні предмета «Захист Вітчизни». Здається, деякою мірою спостерігалась заміна поняття «патріотичне виховання» на вивчення предмета «Захист Вітчизни» (тобто

ПРЕДМЕТ «ЗАХИСТ ВІТЧИЗНИ» або ПОЧАТКОВА ВІЙСЬКОВА СПРАВА

підготовки професійно навченої особи). З цього витікає наступне хибне рішення: головне завдання середньої школи шляхом предмета «Захист Вітчизни» – виховати майбутнього захисника Вітчизни. Звертаю увагу: не підготувати професійно навченого захисника, а виховати хлопця, для якого важливий середній бал атестата.

3. Як оцінити професійну готовність юнака до служби у Збройних Силах після вивчення предмета «Захист Вітчизни» в школі?

Дуже просто: через відповідні критерії оцінювання за 12-ти бальною системою. З боку освітнього закладу це виглядає приблизно так: вчили учня, вчили, а він показав низький рівень знань і навичок, ну то й що – значить не було мотивації, або погано вчив, а може він не буде чи не хоче служити. Такий результат освітньої діяльності не поодинокий. А з погляду підготовки мобілізаційного ресурсу країни критерії інші: вміє учень володіти зброєю чи ні, оволодів навичками дій в бою чи ні, набув основних знань військової справи чи ні. Відповідно підхід до оцінювання у цьому разі має бути: готовий до включення до мобілізаційного резерву чи ні.

4. Що робити?

А відповідь дуже проста. Не реформувати та оновлювати існуючий спосіб підготовки мобілізаційного резерву країни, а повністю змінити його основи, при цьому виділити два окремі напрямки: національно-патріотичне виховання і початкова військова справа.

Таким, чином загальноосвітні заклади впроваджують і реалізують питання національно-патріотичного виховання через предмети державного стандарту освіти: фізична культура, безпека життєдіяльності (в тому числі, основи цивільного захисту), історія, а також через гурткову роботу, позаурочні та позашкільні заходи. А заклади освіти в особі Центрів допризовної підготовки реалізують питання початкової військової справи.

Центри допризовної підготовки в нашій країні вже функціонують в значній кількості. Форми і структура цих закладів різноманітні. Наприклад, в Самарському районі Дніпропетровська існує позашкільний навчальний заклад з однойменним найменуванням. Органі місцевого врядування, відділ освіти Самарського району з порозумінням ставляться до військово-патріотичного виховання молоді, опікують цей заклад. Основний напрямок роботи Центру допризовної підготовки сьогодні – реалізація навчального процесу предмета «Захист Вітчизни». За умов відповідного фінансування Центр здатний також розгорнути гурткову роботу в позаурочний час.

При такій організації вивчення початкової військової справи є багато позитивних моментів, які можна привести за прикладом цього Центру допризовної підготовки.

По-перше, наявність та гідне утримання навчально-матеріальної бази. В цьому закладі працюють три кабінети,

обладнані комп'ютерами, навчальними приладами та макетами: вогневої підготовки, тактичної підготовки, цивільного захисту. В Центрі облаштовані навчальні місця стройової підготовки, правил прицілювання, підготовки варті, спортивний майданчик, спортивна зала, Музей Бойової слави. Заклад забезпечений макетами автоматів, пневматичними гвинтівками. Розташування закладу дозволяє проводити навчально-польові збори на своїй базі.

По-друге, за рахунок нормативного педагогічного навантаження закладу вдається утримувати високо професійних викладачів з числа колишніх військовослужбовців. Таким чином, кадрове забезпечення ґрунтується на можливості залучення до навчального процесу найбільш професійних фахівців, що безумовно впливає на якість навчального процесу.

По-третє, організація навчального процесу за «графіком військового дня» передбачає прибуття учнів 12 шкіл району на базу Центру, де сама атмосфера проведення занять не в школі, а в спеціально обладнаних класах, місцях, що мають відповідний «військовий антураж», збільшує налаштує настрій і посилює мотивацію учнів.

По-четверте, Центри допризовної підготовки стають і Центрами патріотичного виховання, надають методичну і практичну допомогу освітнім закладам у впровадженні державницької політики виховання молоді в школах, шляхом організації і проведення різноманітних заходів, пов'язаних із внутрішнім середовищем школи, та позаурочні форми виховання.

Необхідно дослідити діяльність існуючих Центрів допризовної підготовки, їхню організацію, реалізацію ними навчального процесу та його якість, а також стан наявної навчально-матеріальної бази. По цьому узагальнити цей досвід, вдосконалити його, підсилити матеріальною базою і впровадити у всьому освітньому середовищі. Це шлях варіанту застосування так званого куштового або окружного варіанту, коли на базі однієї зі шкіл, де навчальна база та кадрове забезпечення найбільш відповідає вимогам нормативних документів, створюється регіональний Центр допризовної підготовки.

А навчальну програму нового предмета «Початкова військова справа» та її матеріально-технічне забезпечення, в першу чергу, треба обговорювати з фахівцями Міністерства оборони України.

Євген НЕСТЕРЕНКО, начальник Комунального позашкільного навчального закладу «Центр допризовної підготовки» Дніпропетровської міської ради, підполковник у відставці

